Ч. 187 Второк 23 серпня (4 вересня) 1894. Рік IV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в Адміністрациї „Ґазети Львівскої“ і в ц. к. Старостствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Війна а мир.

Дивно то на тім сьвіті веде ся. Чоловік хотів би нераз як найліпше, а то показує ся, що єго робота на зле виходить; він робить собі якісь пляни і єму здає ся, що він може й мусить їх осягнути, а тимчасом ті єго пляни розбивають ся і він не може дійти до них. Видко, що не завсігди так буває, як чоловік бажає. То можна би сказати і о змаганях тих людий, котрі поставили собі за ціль свого житя старати ся о то, щоби не було війни, а панував вічний мир межи людьми. Чи дасть ся то осягнути, не беремо ся тут того рішати, але хочемо лиш на найновійших подіях показати, як дуже розходить ся воля чоловіка з тим, що она хоче зробити.

Від многих вже літ збирають ся по ріжних більших містах в Европі віча або т. зв. конґреси людий доброї волі, котрі хотіли би завести між народами, коли вже не в цілім сьвіті такий лад, щоби не було війни, а панував всюди мир, щоби всякі непорозуміня, які нині залагоджує хиба лиш війна, залагоджувати на будуче в мирний спосіб. Такі конґреси відбували ся вже в Льондоні, в Парижи, в Римі і швайцарскім Берні, а сими днями відбував ся такий самий конґрес в бельґійскім місті Антверпії. Правительство бельґійске дало на кошти того конґресу 1500 франків запомоги, а король бельґійский Леопольд, котрий особисто єсть великим прихильником мира, висказав конґресови свою щиру симпатию. Поминаємо то, що на тім конґресі, в котрім брали участь репрезентанти всіляких народів, говорено і які ставлено проєкти, щоби завести загальний мир; згадаємо лиш про замітну ухвалу конґресу, поручаючу свому виділови, щоби він поробив відповідні кроки у держав европейских, аби ті своїм впливом старали ся довести до того, щоби війна межи Хіною а Японом як найскорше закінчила ся. Замітні були також слова француского репрезентанта на конґресі, економіста Пассіого, котрий доказував, що війну можна буде аж тогди скасувати, коли покасує ся ті інституциї, що єї викликують, отже очевидно інституциї войскові. Від завтра буде такий самий конґрес радити в голяндскім столици, в місті Гаґа. В конґресі тім возьмуть участь, подібно як і в попередних, члени многих парляментів в Европі і Америці.

Дивним дивом стало ся, і се іменно характеристичнє, для діяльности конґресів мира, що Голяндия як-раз в пору, коли в єї столици має радити конґрес мира над способами скасованя війни, мусить зброїти ся до війни. Цікаво отже буде, що зробить конґрес в сім случаю. Чи завізве він голяндске правительство, щоби оно не лагодило ся до війни? Чи може віднесе ся так само до держав европейских, як в справі хіньско-японьскої війни і зажадає від них, щоби они перешкодили війні? А наконець, чи правительство голяндске схоче послухати голосу конґресу мира або евентуально якого завізваня держав европейских і дійстно відступить від війни зі шкодою для своїх кольоніяльних інтересів в Індийскім океані? Голяндия майже найменша держава в Европі, і коли-б вже конче того потреба та коли-б хтось до того знайшов ся, можна би єї навіть легко змусити до того, щоби не вела війни. Але й зараз насуває ся питанє, хто і як би то міг зробити?

Але не о рішанє таких питань нам розходить ся; нам ходить лиш о то, щоби показати, як дивним случаєм станули побіч себе війна і мир а заразом теория і практика. Ось звідки до того прийшло:

Голяндия має в Індийскім океані на тамошних островах як: Ява, Суматра, Борнео і др. досить значні кольонії, котрі, можна сьміло сказати, суть підставою і бодай чи не найголовнійшим услівєм єї державного істнованя. Межи тими островами єсть один, остров Льомбок, котрий став ся тепер причиною війни. Остров се невеликий, бо має всего лиш 400.000 мешканців. Зараз коло него з одного боку, а з другого коло великого острова Яви єсть другий також малий остров Балі. Від 1840 р. належать оба ті острови до Голяндиї. Остров Льомбок єсть подовгастий, гористий, а гори на нім вульканічні. Гори суть вправді не високі, але пусті і зарослі лиш корчами; за то долини суть дуже урожайні. На острові жиють первістні єго мешканці, звані Сасаками, котрі суть магометаньского віроісповіданя, а котрих число доходить до триста тисячів душ. Але в новійших часах зайшли туди мешканці з острова Балі, котрі суть браміньскої віри, і взяли верх над Сасаками, котрих страшно гноблять. Сасаки стоять по стороні Голяндців, а Балінези хотіли би вибити ся зпід власти Голяндців. Столицею на Льомбоку єсть місто Матерах, де жиє князь острова або раджа, з роду балінеского. Балінези суть здавна-давен противні Голяндцям, а хоч давнійше їх князь Анак Аґунґ і піддав ся був Голяндцям, то всеж-таки єго люди на то не пристали і не перестали ворогувати против Голяндців. Здає ся, що они й тепер викликали ворохобню. Голяндский ґубернатор в Батавії вислав був

---

44)

Матій Сандорф.

(Повість Юлія Верна).

(Дальше).

Минувшість і теперішність.

Насамперед історня доктора Антекірта, котра розпочинає ся в тій хвили, коли ґраф Матій Сандорф кинув ся у филї Адрийского моря.

— Я вийшов цїло з посеред граду куль, який посипав ся на мене з карабінів полициянів: нічого менї не стало ся. Ніч була дуже темна. Я нічогісенько не видів доокола себе. Струя несла мене у море і я не міг би був вернути ся до берега, хоч би хотів. Думаю собі: волію умерти, як щоби мене зловили і завели назад до Пізіно і там розстріляли. Коли згину, то всему буде конець; коли-ж виратую ся, то всї будуть уважати мене за помершого. Нїчо не буде менї стояти тогди на перешкодї довершити дїла справедливости, на що я присяг ся перед ґрафом Затмаром і твоїм батьком та сам перед собою.... та й довершу єго.

— Дїло справедливости? — спитав Петро, котрому на то слово, яке почув несподївано, аж очи засьвітились.

— Так, Петре, довідаєш ся і ти, що то значить то слово, бо длятого, щоби й ти взяв участь в тім дїлї справедливости, виніс я тебе так само мертвого і так само живого, як і я, з могили на дубровницкім кладовищи.

На ті слова пригадав собі Петро ті часи зперед пятнайцяти лїт, коли то єго батько погиб на подвірю пізіньскої крїпости.

— Цїле море — говорив доктор дальше — аж до італїяньского побережа, лежало для мене отвором, але хоч і як з мене добрий пливак, то таки я не міг зважити ся поплисти по нїм. Коли менї боже провидїнє — думав я собі — не наднесе якої чайки або якого чужесторонного судна, що витягнуло би мене з води, то я пропаду. Але коли чоловікови приходить ся вже загибати, то й знайдесь ще у него досить сили ратувати житє, коли то ще можна.

— Я ще з самого початку був кілька разів пішов під воду, щоби ратувати ся від куль, що посипали ся за мною. Але коли я вже був певний того, що мене не буде видко, то я держав ся верх води і пустив ся на широке море. Одїж на менї була менї мало на заваді, бо она була дуже легенька і приставала до тїла.

— Було може пів до десятої вечером. Як я міркував, плив я вже більше як годину в противну сторону від берега; я відпливав очевидно чим раз дальше від порту в Ровіньо, бо видїв, як поволи ставало в нїм сьвітло чим раз слабше.

— Куди я плив і на чім опирала ся моя надїя? Я, Петре, певно не мав нїякої надїї, але чув в собі якусь надлюдску силу опору, якусь таку упругу силу, котра не давала менї потонути. То вже не своє житє я ратував, а дїло будучности. Коли-б в тій хвили надплила була яка рибацка лодка, я би був зараз пішов під воду, щоби она мене не побачила. Бо й кілько-ж то зрадників міг я ще мати, що були би так само готові зловити мене і за добру заплату віддати властям в руки, як віддав свого часу той Карпена честного Андрія Феррата!

— Але около першої години ось що стало ся: Нараз показало ся якесь судно. Оно надпливало із широкого моря та розпустило всї вітрила, щоби добити ся до берега. Я був вже змучений і длятого лежав горілиць на водї; але задля осторожности я обернув ся, щоби бути готовим піти під воду. То надплила рибацка лодка, що плила до якогось істрийского порту, отже я мусїв єї підозрівати.

— Мене були вже доглянули, бо один з моряків відозвав ся був до других по дальматиньски і казав їм брати ся судном на бік. Але я пішов скоренько під воду і судно пересунуло ся понадо мною так, що мене нїхто із людий на суднї не видїв.

— Я виринув знову зпід води, щоби відотхнути, а відтак пустив ся плисти дальше на захід.

— Чим більше в ніч, тим слабший ста-

в серпню войско до Льомбока, як сказано офіциально, длятого, щоби завести там порядок і увільнити Сасаків від гнету Балінезів. Голяндске войско під проводом ґенерала Веттера прийшло на остров і вислало зараз один відділ під проводом Лявіка ван Пробста наперед. Тимчасом Балінези постановили ставити рішучий опір. Они побили відділ Лявіка, а відтак напали дня 25 серпня вечером і на самого Веттера та страшно его побили. В битві тій, котра тягнула ся цілу ніч і цілий день, згинуло 4 офіцирів і 63 вояків; поранених єсть 12 офіцирів і 153 вояків, а крім того пропало десь 6 офіцирів і 148 вояків. Лявік сам погиб, а часть его відділу десь пропала. На ту вість настав в Голяндиї великий сум і переполох тим більше, що нема певности, чи й Сасаки не сполучили ся против Голяндців з Балінезами, що загрожувало би дуже інтересам Голяндиї. Нема отже иншої ради, як лиш брати ся до війни.

В таку отже пору сходить ся конґрес мира в Газі, сходить ся — теория з практикою. Отсе іменно і характеристично, а дальша акция певно не буде инакша, як лиш та, що конґрес буде радити, а війна останесь війною і буде робити своє.

Перегляд політичний.

Після віденьских ґазет задумує спільне міністерство війни завести деякі зміни в приписах о здаваню іспитів для одержаня права однорічної служби у войску. Ті кандидати, котрі не мали сьвідоцтва зрілости, могли доси здавати іспити лиш в тих містах, де були команди дивізийні; тепер же будуть могли здавати всюди там, де суть ґімназиї а комісиї іспитові будуть визначати ся також і властями політичними.

Цанкову не веде ся якось і в Сербії. Правительство сербске не позволило ему осісти ані в Нишу ані в Піроті, а в Білграді лиш під тим услівем, що він не буде вести ніякої агітациї.

Новинки.

Львів дня 3 вересня.

— **Приготовленя на принятє Є. В. Цісаря.** Зближає ся радістна хвиля для мешканців Львова і краю, хвиля приїзду Монарха до Львова, в котрім не був чотирнайцять літ. Так у столици краю, як і на провінциї роблять ся скоро приготовленя на принятє дорогого Гостя. З провінциї вибирає ся до Львова богато депутаций. Люди збирають са громадно витати свого Монарха на стациях зелізниць. Дня 8 с. м. коли Є. В. Цісар буде звиджувати гр. кат. духовну семинарию, появить ся численна депутация нашого духовеньства. У Львові біля зелізниці вже кінчать ставити триюмфальну браму. Дворець також прибирають. Друга брама триюмфальна стоїть напротив палати Є. Е. Намістника. Ратуш і палату соймову прикрашують також.

— **Для однорічних охотників** хоче спільне Міністерство війни змінити декотрі приписи щодо здаваня іспитів для одержаня права однорічної служби. Ті кандидати на однорічних охотників, що не мають сьвідоцтва зрілости, могли доси складати іспит лише в тих містах, де були команди дивізийні, а від тепер будуть могли здавати всюди, де суть ґімназиї. Комісарів іспитових будуть тепер визначувати не лиш войскові, але й політичні власти. Кандидати, що при іспиті не здали одного предмету, можуть его поправити по трех місяцях, а ті, що не здали більше предметів, можуть по році знов складати цілий іспит.

— **Презенти** в львівскій епархії одержали оо.: Лев Левіцкий на Баківці, Стефан Донарович на Сіхів і Григ. Комаряньский на Бережницю.

— **Виставу краєву** звиділо вчера дня 2 с. м. 16.000 осіб. Людям дуже подобала ся томболя т. є. гра така, як льотерийна. Можна виграти ріжні річи, навіть досить дорогі.

— **Прогулька Русинів з Коломийщини** на приїзд Є. Вел. Цісаря до Львова відбуде ся дня 6 вересня. Від'їзд з Коломиї з середи на четвер по год. 1 в ночи. Всї мають зібрати ся перед 12 годиною на двірци. Ціна білету до Львова і зі Львова 2 зр. 8 кр. О мешкане у Львові постарав ся комітет. Зголошувати ся треба до п. Кульчицкого в Коломиї.

— **Товариство руских женщин в Чернівцях,** про котрого засноване ми недавно доносили, одержало від буковиньского краєвого виділу підмогу в сумі 500 зр. Фонд, з котрого уділено сю підмогу, повстав з части чистого зиску „Долїшно австрийского ескомтового товариства“ при конверсиї буковиньского індемнізацийного довгу. З того зиску пожертвувало згадане товариство на добродійні цїли до розпорядимости буковиньского краєвого виділу 3.000 зр. і з тої суми уділив краєвий виділ товаристу руских женщин 500 зр.

— **З заздрости.** В Михаленах на Буковині книговодець Яков Штадлер убив свою жінку Анну минувшого тижня, бо довідав ся, що жінка єму невірна. Відтак застрілив Штадлер і себе.

— **Бомба.** На стациї в Черепківцях на Буковині найшли бомбу з динамітом, котра могла зробити страшне спустошене, як би була вибухла. Звідки она могла там взяти ся, ніхто не знає.

— **Молоденький скрипак** Бронислав Губерман, котрий має тепер лише девять літ, дасть дня 5 с. м. концерт в салї музичнії на виставі. Молоденький віртуоз має вже нині славу европейску, а міста Париж, Лондон, Берлин і Відень знають его дуже добре і єго гру цінять дуже високо.

— **Рускі школи в Америці,** а іменно в Шамокині, в Оліфанті, в Монт Кармель і в Шенандорі, розвивають ся, як пише американьска „Свобода“ дуже гарно. 150.000 Русинів в Америці (найбільше в Пенсільвениї і Ню-Йорку) зорганізували ся вже в 77 місцевостях в братства церковно-запомогові. На 77 братств 4 школи — то ще очевидно дуже мало, але початок уже зроблений і єсть надія, що число руских шкіл з кождим роком буде зростати, особливо коли що-раз більше буде рости в силу „Союз“ братств, котрого заряд спочиває в руках сьвященників і сьвітских людий з Галичини.

— **Стара дитина.** В місцевости Волчанск в губерниї харківскій помер недавно селянин, котрий після обчислень тих, що его здавна знали, мусів мати яких 150 літ. Ще тому 10 літ мав память добру і казав, що має 140 літ. Був тоді досить здоров. Аж за остатних 10 літ здитинів зовсїм і став ся прикрим для свого окру-

---

вав вітер та й филі на воді опадали; котили ся ще лиш довгими барапами і заедно підоймали мене та несли на широке море.

— Таким способом відбив ся я то пливучи, то спочиваючи, ще о одну годину дальше від берега. Я думав лиш о тім, щоби плисти дальше і дальше, а чи дорога, котру мені треба було переплисти, далека, про те мені було байдуже. Треба було зробити пятьдесять миль дороги, щоби перебрати ся через адрийске море; я задумав переплисти ту дорогу, та й був би переплив! Треба, бачиш, самому таке раз в житю перебути, щоби знати, що то може чоловік, що може та чоловіча машина, коли сполучить ся в ній сила моральна з фізичною.

— Отже я держав ся ще й другу годину верх води. Ся часть Адрийского моря була зовсїм пуста. Навіть птахи не літали, бо поховали ся у гнїзда на скалах. Лиш ще морскі чайки покрутили ся мені понад головою, закигикали і як стріла полетїли дальше.

— Але хоч мені ще не здавало ся, що я утомив ся, ту всеж-таки руки вже омлівали і ноги ставали потяжкі; пальці вже не приставали добре до себе і лиш з великим трудом міг я їх ще стулити до купи. Голова стала мені така тяжка, як коли-б мені хто до вязів учепив якусь кулю, і я не міг вже удержати єї верх води.

— Мене брали ся якісь привиди. Я вже не знав, о чім думаю. Якісь дивні гадки почали крутити ся мені по голові. Я зміркував, що вже й не чую та й не виджу добре, чи то якийсь шум, що зробив ся нараз не далеко від мене, чи то якесь сьвітло, що коло мене заблисло. А то от що стало ся:

— Була може північ, як дав ся почути здалека той глухий гуркіт у всхідній стороні, зробив ся шум і я не міг поняти, що то єсть. Перед очима, що мимоволї мені замкнули ся, зробило ся мені ясно. Я хотів повернути головою, але ледви ще міг то зробити в той спосіб, що занурив ся до половини у воді. Відтак я оглянув ся.

— Розповідаю тобі, Петре, подрібно все, як було, щоби ти все докладно знав, а з того і мене пізнав.

— Я вас, пане доктор, дуже добре знаю, — відповів молодець. Хиба-ж думаєте, що моя мати не розповідала мені, хто то був ґраф Матій Сандорф?

— Она, Петре, може й знала Матія Сандорфа, але доктора Антекірта певно не знала. А то єго треба тобі пізнати. Отже слухай дальше.

— Той шум, який я почув, походив від великого корабля, що плив зі всходу до італіяньского побережа. Сьвітло — то була біла лїхтарня, вивішена на кінци передного машту і означаюча, що то пливе пароход. Так само скоро побачив я его сьвітла, означаючі єго боки, червоне з правого а зелене з лївого боку. А що я їх рівночасно побачив, то й зміркував, що корабель пливе просто на мене.

— Найблизша хвиля мусїла рішити. Позаяк пароход плив з тої сторони, як Триест, то все промавляло за тим, що він пливе під австрийскою фляґою. Просити ся, щоби він мене взяв, значило зовсїм то саме, що віддати ся в руки ровіньским жандармам. Я постановив собі не робити того, але всеж-таки скористати з нагоди і ратувати ся, як можна.

— Той пароход був поспішний. Чим близше він підпливав, тим більше видавав ся він мені своїм обемом якийсь величезний і я видів вже, як пінилось море під его передом. Не більше як за дві мінути мусів він прийти на то місце, де я лежав майже недвижимо.

— Я вже не сумнївав ся, що то був австрийский пароход. Але й то могло бути, що єму було назначено плисти до Бріндізі або Отранто, або що він там хоч би лиш пристане. Коли-б так, то він мусів би там станути за яких двайцять і чотири годин.

— Я постановив собі чекати. Певний того, що серед темноти ніхто мене не добачить, держав ся я в тім напрямі, в якім плила та величезна маса. Корабель плив досить поволи і серед низьких филь навіть не хитав ся.

— Наконець доплив він до мене. Своїм передом підоймав ся він може на яких двайцять стіп понад воду. Піна, яку він робив, залила мене, але не кинуло мною на бік від него. Довгий зелізний дзюб зачепив об мене, але я відбив ся сильно рукою. То тревало всего кілька секунд. Відтак, коли показала ся висока єго задна часть, вхопив ся я керми, не зважаючи на то, що мене може вхопити шруба [1].

— На щасте пароход був з повним набором так, що глубоко лежача під ним шруба не виставала з води, бо коли-б не то, то мене міг би був вхопити вир і я не міг би був імити ся держака від керми, як то я зробив. Як у всїх того рода кораблях так і тут звисали по заду корабля два зелізні ланци, причіплені до керми. Я вхопив ся одного з них і підлїз аж під то місце, де они зачіплені саме над водою. Там примостив ся я, як міг, саме коло позадного ребрового балька... Тут був я вже досить безпечний.

— В три години опісля почало свитати. Я розважив собі, що коли пароход має пристанути в Бріндізі обо Отранто, то мені треба сидіти так ще двайцять годин. Найгірше було,

[1] Т. зв. шрубові пароходи гонить т. зв. „шруба без кінця“ з великими крилами, уміщена в споді корабля при задній его части. Шрубу обертає парова машина на корабли; она вшрубовує ся у воду як н. пр. звичайна шруба в дерево і тим способом посуває корабель. Шрубу для кораблів придумав віденьский технік Ресель.

женя. Мав примхи як дитина, і плакав без причини, а до їди треба було его аж силувати. Казав ся в ліжку часто носити і не хотів виходити з хати. Вкінци мусіли приймити до него мамку, котра ему давала їсти і пити, клала его спати, оповідала ему байочки, або водила за руку до недалекого ліса на прохід. Раз на кріслі пересиав цілу ніч, звинувши ся в клубок, як то діти нераз роблять. Найбільшою приємностию для него в послідних літах була забава з малими дітьми.

— **Померли:** О. Іларий Будзиновский, гр. кат. сьвященик в Радимні, в 60 р. житя а 37 сьвященства. — О. Михайло Івасечко, парох в Рожисках скалатского деканата, в 52 р. житя, а 23 сьвященьства.

Всячина.

— **Подорож воздухами.** Дня 1 с. м. вернув поручник Зденко Дворжак з границі Босни до Відня. Тому, що не кождому лучить ся так поневолі подорожувати воздухами, то всі, що Дворжака знали, цікаві були на его пригоди. Як то склало ся, що бальон Ганновер утік у воздух, ми вже писали в новинках. Поручник Дворжак, що сидів в лодці під бальоном, не знав причини, чому нараз підніс ся з бальоном високо понад землю. „Я, каже, почув тілько ще команду: „Отворити вентиль“, вхопив правою рукою за вентиль, ґаз став з шумом виходити з бальона, але я вже не чув нїякої команди, бо летів чимраз висше і висше. Залетївши у хмари, застав там ніч, так що коли я хотів на приладї зміркувати, як високо бальон підніс ся, то пальцями замітив сказівку, що вказувала на 5000 метрів понад землею. Котра година була тоді не знаю, бо мій годинник з якоїсь причини станув. Після мого обчисленя на таку висоту летів я малу годину. Бальон з лодкою пором тонкі хмари і летів на полудне. Хмари що раз густіли і вкінци перейшли в сїру масу. Бальон охолодив ся і злетів на 3500 метрів понад землею. Хмари були такі густі, що я довкола себе і під собою на землі не бачив нїчого. Лише здогадував ся я, що вже бальон заніс мене в Угорщину.

Нараз на всходї заяснїло сонце, хмари стали помалу розходити ся, а зимний воздух огрівати ся. Бальон підніс ся до висоти 4500 метрів. Мрака вся щезла і я міг глянути на землю. На земли сїріли широкі пасма мраки і чорні невиразні точки. Декуди блестїла вода— я зміркував, що то озеро плятеньске. Бальон перелетів понад озеро, в сторону Білгорода. В чверть години потім бальон залетів знов у хмару і знизив ся на 3500 метрів. Взагалї летів він на висоті поміж 3500 а 4500 метрів. По ріках і горах пізнавав я, де я залетів. Тимчасом сонце зовсїм зійшло, у воздусї потеплїло і менї справдї було вже приємно подорожувати. Понад горбки і гори, поля і долини залетів я над місто Капошвар. З бальона бачив я докладно доми і вежі міста. Я бачив дороги, навіть вози, але чоловіка не бачив я жадного. Небавом потім опинив ся я над Фінфкірхеном. В дальшій дорозі до хорватскої границї почув я сигнали воєнні — мабуть войско десь муштрувало ся — але я его не бачив. Анї одного чоловіка не міг я замітити.

Минувши Драву коло Ессеґу вже над Хорватиєю глянув я мимоволї на годинник — було по девятій годинї. Очевидно було вже дальше, бо годинник стояв і сам потім на ново „розходив ся“. Справдї мусїло вже бути полудне, як можна було по сонци зміркувати. В дві години потім минув я границю Босни коло Винковців. Поміж місцевостями Добой і Ґрадачау вітер став дути в иншім напрямі і завернув бальон на північ. І знов плив я поміж сонцем а хмарами, поки не залетів над славоньский ліс, де бальон нагло почав опадати щораз низше, так що я розпізнавав навіть людий. Бальон летів понад дубовим лїсом і волїк за собою лодку, котра розбивала ся о грубе галузє. Мною кидало на всї боки. Нараз бальон повис на однім старім дубі. Схопивши линву, я привязав єї до галузи і пробував злїзти на землю. Бальон замітили селяни і селянки, збігли ся громадно до ліса і привитали мене криком: Іде враг! іде враг!“, що у них значить: „чорт іде! Я по хорватски знаю і кажу селянам: „То не враг, тілько чоловік“. Тепер замітили мене селяни і відважили ся підійти близше до бальона. „Чи то горить?“— спитали они мене, показуючи на бальон. Я їх запевнив, що не мають чого бояти ся, і злїз з дуба на землю. Було чверть милї від місцевости хорватскої Жупанє. Бальон лишив ся привязаний в лїсї, а сам пішов до Жупаня. Зараз дав там знати до Відня, де я опинив ся, попоїв троха і вернув на ново в ліс. За мною ішла цїла громада цїкавих людий. Бальон, цїлий і неподертий, відослав я до Градіште, а сам, також здоров, вернув до Відня. Свої спостереженя з дивної подорожи я опишу для войскових властий.“

Телеґрами.

Ляндскрона 3 вересня. Є. Вел. Цїсар приїхав тут вчера рано о 7 год, 30 мін. На двірци повитали Монарха Найдост. Архікн. Альбрехт, шеф ґен. штабу бар. Бек, маршалок краєвий кн. Лобкович і другі достойники. Вїзд до міста відбув ся при величезнім здвизї народу.

Будапешт 3 вересня. Вчера відкрито тут в присутности Найдост. Архікн. Кароля Людвика конґрес ґіґієнїчний.

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 мая 1894, після львівск. год.

Відходять до

	Посиішний		Особовий			
Кракова	3·00	10·46	5·26	11·11	7·31	—
Підволочиск	6·44	3·20	10·16	11·11	—	—
Підвол. Підзам.	6·58	3·32	10·40	11·33	—	—
Черновець	6·51	—	10·51	3·31	11·06	—
Стрия	—	—	10·26	7·21	3.41	7·46
Белзця	—	—	9·56	7·21	—	—

Приходять з

Кракова	3·08	6·01	6·46	9·36	9·36	—
Підволочиск	2·48	10·06	6·21	9·46	—	—
Підвол. Підзам.	2·34	9·49	9·21	5·55	—	—
Черновець	10·[illegible]	—	7·11	8.13	1·03	—
Стрия	—	—	9·23	9·10	12·46	2·38
Белзця	—	—	8·24	5·21	—	—

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано.

що менї хотїло ся їсти і пити... Важна була та обставина, що з гори з корабля не міг мене тут нїхто видїти, хоч би навіть і з лодки ратунковї, що висїла позаду корабля. Правда, що з кораблів, котрі плили би проти нас з боку, можна би було мене добачити і дати о тім знати, але того дня стрічали ми лиш дуже мало кораблів, а й ті що перепливали попри нас, плили так далеко, що ледви могли би були добачити якогось чоловіка, що держав ся ланців керми.

— Незадовго стало сонце припікати і одїж на менї висхла а я здоймив єї з себе. Тих триста риньских, що я дістав від Андрія Феррата, мав я все ще в чересї на собі. Они мали стати менї в пригодї, скоро би я вийшов на беріг. Там вже не було менї чого бояти ся. В чужім краю не могли вже бути небезпечні для мене австрийскі аґенти. Тогди ще не було такої умови, щоби видавати собі політичних втікачів. Але менї хотїло ся не лиш жити, но й того, щоби всї думали, що я погиб. Нїхто не повинен був довідати ся о тім, що послїдний втікач з пізіньскої башнї станув на італїйскій земли.

— Так, як я хотів, так і стало ся. День минув без всякої пригоди. Настала ніч. Около десятої години почало показувати ся в полудново-західній сторонї сьвітло в правильних перервах. То лїхтарня морска в Бріндізі пускала сьвітло [2]). В дві години опісля навернув корабель до порту.

— Але заким ще лотеман [3]) прийшов на корабель, дві морскі милї від берега пустив ся я ланцуха від керми, привязавши собі свою одїж, звязану у вузлик до шиї, і зсунув ся у воду.

— В мінуту опісля щез менї корабель з очий і я чув лиш, як его парова свиставка голосно давала знаки.

— Море було зовсїм спокійне і за пів години приплив я до берега в місци, де вода не била об береги і де не було нїкого. Я влїз поміж скали, убрав ся знову і ляг спочивати в прогалинї між скалами, де було трохи сухої морскої трави. З утоми я вже й голоду не чув.

— Ледви що стало свитати, пішов я до Бріндізі, вишукав там собі одну із найпростїйших гостинниць і заким ще уложив собі плян до цїлого мого нового житя, чекав я там, що то буде дальше.

— По двох днях довідав ся я з ґазет, що справа заговору в Триєстї вже закінчила ся. Писали також, що шукано за тїлом ґрафа Матія Сандорфа, але не могли его знайти. Всї уважали мене за погибшого — так само за неживого, як коли-б мене разом з моїми товаришами, Володиславом Затмаром і твоїм батьком Стефаном, розстріляли на замку в Пізіно.

— Отже я помер! — Та нї! Петре, ще они побачать, що я жию!

(Дальше буде).

[2]) Лїхтарня морска єсть то висока вежа, виставлена де на якім кінчику берега коло порту, або на якім недалекім острові, на котрій на самім верху єсть замість банї великий кіш або клїтка, межи котрої зелїзними щеблями суть уміщені скляні сочки рядами так, що один ряд тих сочок перепускає сьвітло, а другий нї. Той кіш на вежи обертає ся за помочию такого самого приладу, як в годинниках з вагами, а під кошем горить огонь. В ночи отже кіш той то раз пускає сьвітло далеко на море, то знов на хвильку его перериває і так дає знаки кораблям, куди плисти до пристани.

[3]) Той, що веде корабель до порту і показує ему дорогу.

За редакцию відповідає Адам Креховецкий.

ІНСЕРАТИ.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.